

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

Кафедра «Економіка підприємства»

Перший проректор,
проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи
А.М.Фесенко

"26" 02 2013р.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

для вступу на навчання за освітньо-професійною програмою
спеціаліста (магістра)
за спеціальністю 7.03050401, 8.03050401 «Економіка підприємства»

Голова фахової атестаційної комісії

_____

В.С. Рижиков

_____

Краматорськ, 2013

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ»**

ПРОГРАМА

вступного іспиту на базі освітньо-професійної програми
підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.030504
«Економіка підприємства»
на освітньо-кваліфікаційні рівні
«спеціаліст» 7.03050401 і «магістр» 8.03050401

Голова фахової атестаційної комісії
За галузю «Економіка та підприємництво»
доц., к.т.н.

В.С. Рижиков

Краматорськ – 2012

Програма вступного іспиту на базі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.050107 «Економіка підприємства» на освітньо-кваліфікаційні рівні «спеціаліст» і «магістр». – Краматорськ.: ДДМА, 2012.

Програму вступного іспиту на базі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.050107 «Економіка підприємства» на освітньо-кваліфікаційні рівні «спеціаліст» і «магістр» підготували:

О.Л.Єськов, д.с.н, проф.;

О.В. Шимко, канд.техн. наук, доц.

С.М. Грибкова, канд.техн. наук, доц.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Модуль 1. ОБГРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРЧИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ (А).....	6
Модуль 2. ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ (В)	7
Модуль 3. ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ (С).....	10
Модуль 4. ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (D).....	11
СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА.....	15
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ.....	19
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	22

ВСТУП

Мета вступного іспиту зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства» на освітньо-кваліфікаційні рівні «спеціаліст» і «магістр» – виявлення рівня знань, умінь і навичок, одержаних абітурієнтами відповідно до Освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавру напряму підготовки 0107 «Економіка підприємства», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 06.07.2005 р. № 399.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми спеціалісту, або магістру абітурієнти повинні мати базову вищу освіту за спеціальністю 6.030504 «Економіка підприємства» та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальнонаукових та фахових економічних наук. Обов'язковою умовою є володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма вступного іспиту охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і умінь особи, що бажає навчатись на спеціаліста або і магістратурі з метою здобуття відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» або «магістр» за спеціальністю «Економіка підприємства».

Програму складено на основі дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра з економіки підприємства, передбачених Освітньо-професійною програмою підготовки бакалавру напряму 0107 «Економіка підприємства», зокрема внутрішній економічний механізм підприємства, проектний аналіз, планування і контроль на підприємствах.

Програма побудована за змістовними фаховими модулями, які характеризують напрямки професійної підготовки бакалавру за напрямом «Економіка підприємства».

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію ДДМА.

ПРОГРАМА

Модуль 1. ОБҐРУНТУВАННЯ ГОСПОДАРЧИХ РІШЕНЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ (А)

Теоретичний матеріал.

Визначення понять «ризик», «підприємницький ризик», «економічний ризик», «господарський ризик», «підприємницький ризик», «економічний ризик». Функції ризику.

Класифікація ризиків

- Залежно від ситуації ризику бувають:
- За впливом суб'єкту виникнення ризику розрізняють:
- Залежно від аспектів прояву ризику бувають:
- По можливості страхування ризику бувають:
- Залежно від об'єктивності ризику бувають:
- За часом ухвалення рішень ризику бувають:
- За кількістю цілей господарських рішень ризику діляться на:

Визначення ризику. Ситуація невизначеності. Ситуація ризику.

Чинники ризику.

Побудова кривої ризику, основні етапи.

Критерій Лапласа. Критерій Вальда. Критерій Гурвіца.

Методи оцінки ризиків: Статистичний метод. Метод «дерево рішень».

Методи аналізу господарських рішень.

Методи прогнозування господарських рішень.

Методи розробки господарських рішень.

Метод «мозкового штурму».

Уникнення ризику. Компенсація ризику. Передача ризику

Практичні тестові завдання.

1) Фірма планує вкласти частину своїх коштів в розвиток економічної діяльності. Альтернативні варіанти розвитку задаються відповідними стратегіями. Зовнішньоекономічні умови, які впливають на показники ефективності кожної стратегії наділені вірогідним характером. Величина прибутку при реалізації кожної з стратегій і вірогідність прояву зовнішньоекономічних умов наведені в таблиці. Визначити оптимальну стратегію за критерієм коефіцієнту варіації.

Таблиця – Матриця прибутків

Стратегії (S _i)	Прибуток за умов стану економічного середовища (P _j), тис.грн.	
	П1	П2
S1	82	90
S2	76	98
P _i	0,5	0,5

2) Підприємству необхідно визначити, яку кількість продукції треба випускати, щоб одержати найбільший прибуток. Рішення залежить від ситуації на ринку, тобто від конкретної кількості споживачів. Конкретна кількість споживачів може бути чотирьох варіантів S1, S2, S3, S4. Можливі чотири варіанти одержання прибутку від реалізації продукції П1, П2, П3, П4. Необхідно визначити оптимальну альтернативу випуску продукції з точки зору максимізації прибутку за допомогою критеріїв максимаксу, Вальда, Лапласа, Гурвица з коефіцієнтом оптимізму $\alpha = 0,7$.

Таблиця – Матриця прибутків

Стратегії (Si)	Прибуток за станом економічного середовища (Pj), тис.грн.			
	П1	П2	П3	П4
S1	201	125	170	75
S2	90	130	67	110
S3	168	100	210	50
S4	70	130	170	190

3) ВАТ «Бізнеспром» необхідно оцінить ризик того, що покупець оплатить товар в строк при укладанні договору про поставку продукції. Вихідні дані для аналізу зведені у таблиці, при цьому угода з даним партнером укладалася на протязі 3 місяців. Визначити з якою фірмою ВАТ «Бізнеспром» може укласти менш ризикованішу угоду.

Таблиця - Вихідні дані

		Місяці		
		1	2	3
Строк оплати в днях	ТОВ „Консенсус”	35	40	54
	Pi	0,3	0,4	0,3
	ЗАТ „Промтайм”	30	35	47
	Pi	0,25	0,5	0,25

Модуль 2. ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ (В)

Теоретичний матеріал.

Визначення поняття інвестицій.

Основні види інвестицій.

Інвестиційні проекти та їх класифікація.

Цикл інвестиційного проекту та його структура

Цінність грошей у часі. Грошовий потік. Ануїтет та його вартість.

Припливи та відтоки від інвестиційної, операційної та фінансової діяльності.

Потік реальних грошей. Сальдо реальних грошей. Сальдо накопичених реальних грошей.

Статистичні методи аналізу інвестиційних проектів.

Метод ланцюгового повтору проектів у границях загального строку реалізації проектів.

Основні джерела фінансування інвестиційної діяльності.

Аналіз впливу **позикового капіталу на ефективність проекту.**

Практичні тестові завдання.

1) Підприємство для успішної реалізації інвестиційного проекту розташовує частину вільних коштів у банк під 19 % річних (за схемою нарахування простих відсотків), строком на 4 роки. Розрахувати суму, необхідну для розміщення на депозиті, якщо за умовою кредитного договору підприємство очікує одержати 735 140 грн.

2) Керівництво підприємства помістило вільні кошти на депозит строком на п'ять років. За даний період банком були нараховані прості відсотки в сумі 287 300 грн. Після закінчення кредитного договору величина коштів зросла до суми рівної 725 400 грн. Визначите величину процентної ставки.

3) Визначити, яку суму необхідно вкласти в проект реконструкції заводу інвесторові при використанні складної ставки 17 % річних, якщо він бажає одержати через 3 роки 605 320 грн.

4) Банк надав підприємству кредит у розмірі 725 120 грн. для реалізації проекту, після закінчення трирічного строку керівництву перед прийняття необхідно повернути суму рівну 998 380 грн. Під яку складну процентну ставку був даний кредит для реалізації проекту?

5) Інвестор дав кредит для реалізації інвестиційного проекту підприємству строком на 6 років. Визначити розмір щорічних платежів підприємства при складній ставці 22 % річних (платежі наприкінці року) для одержання інвестором суми в розмірі 675 320 грн.

6) Для реалізації інвестиційного проекту керівництвом підприємства був узятий кредит у розмірі 57 000 грн. під 15 % річних. Яку суму потрібно виплачувати щорічно, щоб за три роки погасити банківський кредит?

7) Метою інвестиційного проекту є закупівля нового обладнання вартістю 548 260 грн. За 5 років експлуатації щорічний прибуток складає 123 710 грн. Амортизаційні відрахування за кожний рік складають 87 115 грн. Ставка податку на прибуток - 25 %. Розрахувати період окупності інвестиційного проекту.

8) Вартість закуповуваного встаткування по інвестиційному проекту становить 516 270 грн. Амортизаційні відрахування за кожний рік складають 78 200 грн. Строк реалізації проекту 5 років. Очікується, що проект принесе щорічний прибуток у розмірі 132 700 грн. Ставка податку на прибуток - 25 %. Визначити просту норму прибутку по проекті.

9) Вартість придбаного конвєсра для реалізації інвестиційного проекту по модернізації підрозділу становить 3 425 тис. грн. Строк реалізації інвестиційного проекту становить 4 роки. Амортизаційні відрахування розраховуються по простому податковому методі, норма амортизації становить 24 %. Очікується, що реалізація інвестиційного проекту принесе щорічний оподат-

ковуваний прибуток у розмірі 834 тис. грн. Податок на прибуток відповідно до діючого законодавства становить 25 %. Інвестор висунув певні вимоги до проекту: щоб строк окупності був у межах трьох років, а норма прибутку по проекті становила не менш 25 %. Визначити: чи відповідає даний проект вимогам інвестора.

10) Підприємство здобуває нову лінію вартістю 500 тис. грн. Передбачається, що вона буде працювати до модернізації 2 роки. Показники роботи підприємства за кожний рік будуть характеризуватися наступними даними: виторг від реалізації - 2000 тис. грн.; операційні витрати - 1100 тис. грн.; амортизація - 120 тис. грн.; виплата відсотків - 95 тис. грн.; ставка податку на прибуток - 25 %; ставка складного відсотка на інвестиції - 13 %.

Визначити динамічні показники ефективності проекту: чисту поточну вартість (NPV), індекс прибутковості (PI) і період окупності (PP). Зробити висновки про доцільність реалізації проекту.

11) Розглядається інвестиційний проект, припливи й відтоки в рамках інвестиційної й операційної діяльності наведені в таблиці:

Припливи й відтоки по проекту

Показники	Значення по роках, тис. грн.				
	0	1	2	3	4
Припливи	-	725	1 430	1 510	920
Відтоки	-1 380	-520	-230	-	-

Визначити: при якій вартості на капітал інвестиційний проект перестас бути рентабельним.

12) Порівняти проекти з різними періодами тривалості по показнику чистої поточної вартості. За результатами розрахунків зробити висновки.

Проекти	1	2
Сума інвестиційних засобів, тис. грн.	12 000	10 000
Грошовий потік, усього,	22 000	19 000
1-й рік	4 000	4 000
2-й рік	8 000	5 000
3-й рік	10 000	6 000
4-й рік	-	4 000
Вартість капіталу підприємства, %	19	19

13) Визначити розмір податкової пільги по варіанті проекту за участю позикового капіталу й величину рентабельності власного капіталу при наступних умовах реалізації.

Дані по інвестиційним проектам

Показник	1-й варіант проекту	2-й варіант проекту
Капітал власний	30 000 грн.	18 000 грн.
Капітал позиковий	–	12 000 грн.
Усього інвестицій	30 000 грн.	30 000 грн.
Прибуток проекту	12 000 грн.	12 000 грн.
Процентна ставка по кредиту	16 %	16 %
Податок на прибуток	25 %	25 %

Проаналізувати: на скільки відсотків зміниться рентабельність власного капіталу в другому варіанті проекту, якщо ставку оподаткування зменшити на 5%.

Модуль 3. ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ (С)

Теоретичний матеріал.

Методи, задачі, засоби, принципи і закони планування.

Особливості планування і структура виробничої програми підприємства.

Система планів підприємства. Коротка характеристика планів.

Система планів в умовах ринку України. Коротка характеристика планів.

Поняття стратегічного планування. Методи, задачі і принципи стратегічного планування.

Планові розрахунки загальних витрат на підготовку виробництва. Особливості застосовуваної методики розрахунків.

Планування як функція керування підприємством. Зв'язок планування з процесом ухвалення рішення.

Планування забезпечення виробництва. Планування потреби в трудових ресурсах, планування потреби в матеріальних ресурсах, планування потреби в устаткуванні.

Планування собівартості порівнянної і непорівнянної товарної продукції

Методики планування ціни на товарну продукцію.

Особливості планування прибутку виробничого підприємства.

Загальна структура плану виробництва. Коротка характеристика складових розділів плану.

Плановані показники рентабельності діяльності підприємства. Структура розрахунку показників.

Структура плану маркетингу. Коротка характеристика складового плану маркетингу.

Бізнес-планування.

Практичні тестові завдання.

1) Скільки складає планова приведена кількість одиниць токарського устаткування, якщо номінальний річний фонд часу одиниці обладнання - 4170 годин, втрати часу при оглядинах та ремонтах - 5,5%, а трудомісткість токарських робіт - 18790 нормо-год.

2) Розрахувати планову вартість 1 нормо-години трудомісткості робіт за наведеними даними: зарплата основна - 0,46 грн., зарплата додаткова - 11%, відрахування ФОТ - 37%, загальновиробничі витрати - 314%, адміністративні витрати - 10,8%, витрати на збут - 3,9%.

3) Визначити середньодобовий випуск деталі кільце протягом декади. Кільце застосовується в двох виробках Г и Д. Коефіцієнти застосовності кільця по виробках рівні відповідно 0,22 і 0,41. Місячні обсяги випуску виробу Г - 7500 шт., а виробу Д - 4389 шт.

4) Скільки дорівнює плановий обсяг залишків готової продукції на складі за виробом А, якщо квартальний обсяг реалізації виробу А складає 5871,4 умовних штук, час на відвантаження виробів А складає 59,8 хв., час на підготовку документів - 15,6%, а страховий запас часу - 6,6%. Склад працює лише у одну зміну.

5) Визначити у поточний і страховий запаси матеріалу М1, якщо місячні витрати матеріалу складають 4215,5 кг, нормативи часу: на навантаження матеріалу - 1,2 ч, на транспортування - 17,9 ч, на розвантаження і приймання - 5,6ч, на підготовку до виробництва - 2,9ч. Норматив страхового запасу - 15%.

6) Визначите плановий розмір партії деталей по наступним вихідним даним: Потрібно виготовити 2100 штук, витрати на підготовку до запуску - 2,2 грн./шт, збереження 1 деталі в НЗП - 5,8 грн., виробн. собівартість 1 деталі - 46,42 грн., рентабельність деталі - 5,6%.

7) На скільки збільшиться загальна кількість промислово-виробничого персоналу (ПВП) підприємства у плановому періоді, якщо у звітному періоді загальна кількість ПВП була 3160 чоловік, планується збільшення обсягу виробничої програми на 12,6%, також планується зменшити використання купованих виробів у виробництві на 2,9%.

8) Розрахуйте витрати сталі Х12М у допоміжному виробництві інструменту, якщо обсяг робіт основного виробництва - 125600 одиниць продукції, коефіцієнт використання інструменту - 0,032; норма витрати сталі Х12М на виготовлення інструменту - 2,13 кг/1 шт.

Модуль 4. ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (D)

Теоретичний матеріал.

Основні елементи інноваційного середовища:

Поняття інноваційної діяльності, нововведення, інновація, інноваційний процес.

Функції інновацій: відтворювальну, інвестиційну, стимулюючу.

1. Технічна можливість здійснення інновації (чи буде працювати?)
2. Комерційна можливість здійснення інновації (чи буде проданий?)
3. Корпоративна виконуваність інновації (який тип корпорації може

продати цей продукт?)

Життєвий цикл інновації та його етапи:

Класифікація інновацій

Методи пошуку інновацій:

- Метод проб і помилок
- Метод контрольних запитань
- Метод мозкового штурму
- Морфологічний аналіз
- Метод фокальних об'єктів
- Синектика
- Стратегія семиразового пошуку.

Джерела фінансування інновацій. Види лізингу. Венчурне фінансування.

5) Форми інноваційної роботи на підприємствах.

- Інжинірингові організації.
- Впроваджувальні організації.
- Інноваційні організації.
- Технопаркові структури.
- Інкубатор бізнесу.
- Науково-технологічний парк (технопарк)
- Технополіс.
- Підприємницькі асоціації, стратегічні альянси й коаліції.
- Консорціум
- Фінансово-промислові групи.

Практичні тестові завдання.

1) Підприємство для реалізації інноваційного проєкту придбало нове обладнання на суму 1160 тис. грн. Передбачається, що воно буде працювати до модернізації 3 роки. Амортизація нараховується рівномірно, щорічні амортизаційні відрахування – 300 тис. грн. Розмір чистого прибутку за перший рік складає 220 тис. грн., планується що він буде підвищуватись щорічно на 7%; Ставка складного відсотка на інвестиції – 14%.

Визначити чисту поточну (теперішню) вартість проєкту.

Визначити термін окупності інноваційного проєкту.

2) Компанія займається виробництвом кисломолочної продукції. За обсягом виробництва продукції займає одне з провідних місць в галузі. Щорічно підприємство виготовляє більше 700 тис.л. продукції. Зайняти лідируючі

позиції на ринку компанії вдалося після впровадження інноваційної технології вирощування біокультур. Інвестиції в інноваційний проект склали 49 тис. у.о. Нова технологія дозволила знизити собівартість продукції на 4%. Собівартість 1 л реалізованої продукції до впровадження інновації складала 2 у.о. Ціна на продукцію після впровадження інновації знизилася на 2% і склала 3,5 у.о. за 1л. Обсяг виробництва збільшився унаслідок збільшеного попиту на 18%.

Ціна капіталу 11%. Розрахувати ефект від інновації беручи до уваги, що компанія зберігатиме переваги протягом 3 років.

3) За даними бізнес-плану інноваційного проекту сума інвестицій – 8000 тис. грн.; термін експлуатації проекту – 3 роки; ставка інвестування – 14%.

Загальний грошовий потік, в т.ч. по рокам, тис. грн.:	14000
1-й рік	4000
2-й рік	5000
3-й рік	5000

Визначити індекс прибутковості цього проекту.

Визначити внутрішню норму прибутковості інноваційного проекту.

4) Для виробництва вдосконаленої продукції підприємство планує впровадити нову технологічну лінію, інвестуючи 3,68 млн. грн. Плановий випуск складає 9500 шт. Змінні витрати на одиницю продукції складають 393,14 грн., постійні витрати на виробництво і збут продукції – 1,92 млн. грн. в рік. Використовуючи витратний метод ціноутворення визначити ціну товару за умови, що підприємство хоче отримати 18% прибутку від ціни продажу. Перевірити чи забезпечує встановлена ціна умову отримання не менш 21% прибутку на капітал, що інвестується.

5) Прибуток від впровадження автоматизованої системи у виробництво металопрокату складає 65800 грн. В розробці даної системи використано три інновації

По першій інновації коефіцієнт досягнутого результату K_1 склав 0,4; коефіцієнт складності вирішеної технічної задачі K_2 встановлений у розмірі 0,3; коефіцієнт новизни K_3 приймається рівним 0,25.

По другій інновації: $K_1 = 0,4$, $K_2 = 0,4$, $K_3 = 0,9$

По третій інновації: $K_1 = 0,3$, $K_2 = 0,25$, $K_3 = 0,6$

Визначити ціну ліцензії на основі прибутку ліцензіара при використанні цих винаходів.

6) Підприємство планує вийти на ринок з новим продуктом. Маркетингові дослідження показали, що індекс конкурентоспроможності виробу за технічними параметрами 0,87, а за економічними – 0,92. Ціна виробу – конкурента складає 68200 грн. Результатом інноваційного процесу є зменшення ціни виробу на 17%.

Використовуючи конкурентну модель ціноутворення, розрахувати ціну на інноваційний виріб. Перевірити чи забезпечує ціна цільовий прибуток у розмірі 25% від собівартості, враховуючи, що собівартість продукції становить 51600 грн.

7) Для визначення обсягів збуту товару, при виробництві якого застосована інноваційна технологія, були опитані провідні фахівці і керівники відділів. В результаті опитування отримані наступні дані.

Експерт	1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг збуту, шт.	340	420	330	440	350	280	470	490

Визначити прогнозований обсяг збуту методом експертних оцінок і оцінити надійність прогнозованої величини.

8) За даними бізнес-плану інноваційного проекту сума інвестицій – 7000 тис.грн.; період експлуатації – 4 роки; ставка інвестування – 9%.

Грошовий потік по роках, тис.грн.:	
1-й рік	4000
2-й рік	4000
3-й рік	2000
4-й рік	1000

Визначити загальний дисконтований грошовий потік проекту.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Структура екзаменаційного білету: 28 тестів

Склад дисциплін екзаменаційного білету:

A – дисципліна «Обґрунтування господарчих рішень та оцінювання ризиків».

B – дисципліна «Проектний аналіз».

C – дисципліна «Планування і контроль на підприємствах».

D – дисципліна «Економіка і організація інноваційної діяльності».

Термін виконання – 4 астрономічні години

Приклади тестів у екзаменаційних білетах.

ТЕСТИ БЛОКУ А

1	Вибрати елементи поняття «господарські рішення»: <i>а) об'єкт рішення; б) предмет рішення; в) наявність чи відсутність програмних продуктів, що спричиняють позитивну дію для прийняття оптимального рішення; г) ціль розробки рішення; д) особа, що приймає рішення.</i>	3 бали
2	За числом осіб, що приймають рішення, ризики бувають: <i>а) катастрофічні; б) локальні; в) індивідуальні; г) з суб'єктивною вірогідністю; д) колективні.</i>	3 бали
3	Метод розробки господарських рішень, що заснований на генеруванні нових ідей, використання яких підвищує ефективність господарських рішень – це: <i>а) метод «дерево рішень»; б) метод евристичного програмування; в) статистичні методи розробки господарських рішень.</i>	3 бали
4	На підприємстві впроваджено проект механізації виробничих процесів. За рахунок механізації чисельність робітників скоротилася на 16%. Базова чисельність 450 чол. Середньомісячна заробітна плата одного робітника - 950 грн., відрахування на соціальні потреби - 37%. Розрахувати можливу чисельність робітників за проектом, річну економію заробітної плати за рахунок скорочення робітників та річну економію за рахунок скорочення відрахувань на заробітну плату.	4 бали
5	На підприємстві реалізується проект структурного перетворення апарату управління підприємством. В результаті впровадження проекту зросте оперативність дій керівників, що приведе до зниження собівартості продукції на 8%. Собівартість продукції базового рівня - 1250 грн. Обсяг виробництва базового рівня 11000 шт. Після удосконалення системи управління виробництво продукції зросте на 11%. Ціна одиниці продукції 1500 грн. Розрахувати додатковий прибуток, який отримає підприємство в результаті впровадження проекту за рахунок зростання обсягів виробництва продукції та за рахунок зниження собівартості продукції.	4 бали
6	Фірма планує вкласти частину своїх коштів в розвиток економічної	4 бали

	д) $PP > PI, NPV > 0$.																								
4	Інвестор надав кредит для реалізації інвестиційного проекту підприємству строком на 5 років. Визначити розмір щорічних платежів підприємства при складній ставці 13 % річних (платежі в кінці року) для отримання інвестором суми у розмірі 1457300 грн.	4 бали																							
5	Метою інвестиційного проекту є закупівля нового устаткування вартістю 836600 грн. За 7 років експлуатації щорічний прибуток складає 195600 грн. Амортизаційні відрахування за кожен рік складають 105300 грн. Ставка податку на прибуток – 25 %. Необхідно визначити період окупності устаткування.	4 бали																							
6	<p>Визначити розмір податкової пільги по варіанту проекту із участю позикового капіталу і величину рентабельності власного капіталу за наступних умов реалізації:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Показник</th> <th>1-й варіант</th> <th>2-й варіант</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Капітал власний</td> <td>35 000 грн.</td> <td>18 000 грн.</td> </tr> <tr> <td>Капітал позиковий</td> <td>–</td> <td>17 000 грн.</td> </tr> <tr> <td>Всього інвестицій</td> <td>35 000 грн.</td> <td>35 000 грн.</td> </tr> <tr> <td>Прибуток проекту</td> <td>15 000 грн.</td> <td>15 000 грн.</td> </tr> <tr> <td>Процентна ставка за кредитом</td> <td>17 %</td> <td>17 %</td> </tr> <tr> <td>Податок на прибуток</td> <td>25 %</td> <td>25 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>Проаналізувати: на скільки відсотків зміниться рентабельність власного капіталу в другому варіанті проекту, якщо ставку оподаткування збільшити на 4 %.</p>	Показник	1-й варіант	2-й варіант	Капітал власний	35 000 грн.	18 000 грн.	Капітал позиковий	–	17 000 грн.	Всього інвестицій	35 000 грн.	35 000 грн.	Прибуток проекту	15 000 грн.	15 000 грн.	Процентна ставка за кредитом	17 %	17 %	Податок на прибуток	25 %	25 %	4 бали		
Показник	1-й варіант	2-й варіант																							
Капітал власний	35 000 грн.	18 000 грн.																							
Капітал позиковий	–	17 000 грн.																							
Всього інвестицій	35 000 грн.	35 000 грн.																							
Прибуток проекту	15 000 грн.	15 000 грн.																							
Процентна ставка за кредитом	17 %	17 %																							
Податок на прибуток	25 %	25 %																							
7	<p>Розглядається інвестиційний проект, притоки і відтоки в рамках інвестиційної і операційної діяльності наведені в таблиці:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Показники</th> <th colspan="5">Значення по роках, тис.грн.</th> </tr> <tr> <th>0</th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Притоки</td> <td>–</td> <td>1 520</td> <td>1 776</td> <td>1 935</td> <td>2 027</td> </tr> <tr> <td>Відтоки</td> <td>-2 240</td> <td>-840</td> <td>–</td> <td>–</td> <td>-320</td> </tr> </tbody> </table> <p>Вартість капіталу підприємства складає 11 % і при цьому забезпечується чиста теперішня вартість у розмірі 1 347 тис. грн. Визначити: при якій вартості на капітал інвестиційний проект залишається ще рентабельним і запас міцності (крок інтерполяції 10 %).</p>	Показники	Значення по роках, тис.грн.					0	1	2	3	4	Притоки	–	1 520	1 776	1 935	2 027	Відтоки	-2 240	-840	–	–	-320	4 бали
Показники	Значення по роках, тис.грн.																								
	0	1	2	3	4																				
Притоки	–	1 520	1 776	1 935	2 027																				
Відтоки	-2 240	-840	–	–	-320																				

ТЕСТИ БЛОКУ С

1	До якого виду проблем по-Мерфі підноситься проблема, яка повинна бути вирішена негайно: а) невідкладні проблеми; б) дратівливі проблеми; в) в'ялі проблеми	3 бали
2	Виберіть правильне визначення поняття договірного плану: а) план роботи підрозділів держсектора економіки; б) зв'язуюча ланка роботи держсектора економіки і самостійних суб'єктів ринку; в) план регулювання взаємостосунків між господарюючими суб'єктами ринку; г) план внутрігосподарчої діяльності суб'єкта ринку	3 бали
3	У яких планових розрахунках використовуються норми витрати ресурсів: а) у плануванні собівартості; б) у плануванні залишків готової продукції на складі; в) у плануванні потреби в устаткуванні; г) у плануванні залишків незавершеного виробництва	3 бали
4	Вкажіть вірний результат планового розрахунку річного дійсного фонду часу одного робочого, якщо календарний фонд складає 365 днів, свята – 15 днів, вихідні – 118 днів, робочий день складає 7,8 години, перерва – 0,8 години. Норматив невиходів на роботу складає 3,6%: а) 1565,5; б) 1566; в) 1565,54; г) 1565,6; д) 1565	4 бали
5	Вказати, чому дорівнює за планом середньо добовий об'єм товарної продукції виду А, якщо за місяць продукції А виробляється 5725 штук, а у місяці було фактично 22 робочих дні: а) 260,23 ум.штуки; б) 260 штуки; в) 260,2 ум.штуки; г) 261 штуки; д) 260,3 ум.штуки	4 бали
6	Наведіть характеристику основних принципів планування	4 бали
7	Скільки складас планова вартість 1 нормо-години трудомісткості робіт за наведеними даними: зарплата основна – 0,91 грн., зарплата додаткова – 11%, відрахування ФОТ – 37%, загально виробничі витрати – 314%, адміністративні витрати – 10,8%, витрати на збут – 3,9%	4 бали

ТЕСТИ БЛОКУ D

1	Розробка інноваційної стратегії підприємства починається з: а) формулювання загальної мети підприємства; б) розробки плану інноваційної діяльності підприємства; в) вибору джерела фінансування інноваційного проекту; г) оцінки ринку збуту нового товару	3 бали
2	Чиста поточна вартість інноваційного проекту являє собою: а) майбутню вартість вигід від зроблених капіталовкладень; б) різницю між дисконтованими майбутніми вигодами та поточною вартістю теперішніх і майбутніх витрат проекту протягом усього його циклу; в) поточну вартість вигід від зроблених капіталовкладень; г) алгебраїчну дисконтовану суму поточної вартості майбутніх вигід та поточної вартості теперішніх і майбутніх витрат проекту протягом усього його циклу	3 бали
3	Моніторинг суб'єктів ринку з метою виявлення перспективних напря-	3 бали

	<p>мків інноваційної діяльності може здійснюватися в таких напрямках:</p> <p>а) аналіз споживачів;</p> <p>б) аналіз рівня науково-технічного потенціалу підприємства;</p> <p>в) вивчення товару - інновації;</p> <p>г) всі відповіді правильні.</p>									
4	<p>За даними бізнес-плану інноваційного проекту сума інвестицій – 8 000 тис. грн.; термін експлуатації проекту – 3 роки; ставка інвестування – 14%.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>Загальний грошовий потік, в т.ч. по рокам, тис. грн.:</td> <td>14000</td> </tr> <tr> <td>1-й рік</td> <td>4000</td> </tr> <tr> <td>2-й рік</td> <td>5000</td> </tr> <tr> <td>3-й рік</td> <td>5000</td> </tr> </table> <p>Ви-декс прибу-цього прое-кту</p>	Загальний грошовий потік, в т.ч. по рокам, тис. грн.:	14000	1-й рік	4000	2-й рік	5000	3-й рік	5000	4 бали значити ін-тковості
Загальний грошовий потік, в т.ч. по рокам, тис. грн.:	14000									
1-й рік	4000									
2-й рік	5000									
3-й рік	5000									
5	За даними попереднього завдання необхідно визначити внутрішню норму прибутковості інноваційного проекту.	4 бали								
6	Для виробництва вдосконаленої продукції підприємство планує впровадити нову технологічну лінію, інвестуючи 3,68 млн. грн. Плановий випуск складає 9500 шт. Змінні витрати на одиницю продукції складають 393,14 грн., постійні витрати на виробництво і збут продукції – 1,92 млн. грн. в рік. Використовуючи витратний метод ціноутворення визначити ціну товару за умови, що підприємство хоче отримати 18% прибутку від ціни продажу. Перевірити чи забезпечує встановлена ціна умову отримання не менш 21% прибутку на капітал, що інвестується.	4 бали								
7	Які показники використовуються при імовірнісному методі оцінки ризиків інноваційних проєктів? Укажіть формули цих показників	4 бали								

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Приймальна комісія оцінює письмові відповіді абітурієнтів (кожне завдання окремо) за такими критеріями:

Вступний іспит проводиться 4 астрономічні години.

При цьому структура білету передбачає блоки тестових завдань по трьох нормативних дисциплінах, позначених відповідними буквами:

- 1 «Обґрунтування господарчих рішень та оцінювання ризиків». (А)
- 2 «Проектний аналіз». (В)
- 3 «Планування і контроль на підприємствах» (С).
- 4 «Економіка і організація інноваційної діяльності» (D).

Оцінка вступного іспиту складається за блоками тестових завдань відповідної дисципліни екзаменаційного білету окремо за наступною схемою, яка представлена у табл. 1.

Таблиця 1

Схема складу блоків тестових завдань відповідних дисциплін

Код блоку	Дисципліна	Кількість тестів	Оцінка
A	Обґрунтування господарчих рішень та оцінювання ризиків	7 тестів	25 балів
B	Проектний аналіз	7 тестів	25 балів
C	Планування і контроль на підприємствах	7 тестів	25 балів
D	Економіка і організація інноваційної діяльності	7 тестів	25 балів
	Разом	28 тестів	100 балів

Кожен блок тестових завдань дисциплін передбачає наступну схему оцінки тестів для кожної дисципліни, що надана у табл. 2.

Таблиця 2

Схема оцінки тестових завдань.

Тестові завдання блоку кожної дисципліни	Вид тесту	Кількість тестів даного виду у блоку	Оцінка за кожен тест	Примітки
	Відкритий теоретичний тест (з варіантами відповіді)	3	3 бали (3 x 3 = 9 балів)	Теорія (9 + 4 = 13 балів) 52% загальної оцінки блоку
	Закритий теоретичний тест (без варіантів відповіді)	1	4 бали (1 x 4 = 4 бали)	
	Відкритий практичний тест (з варіантами відповіді)	2	4 бали (2 x 4 = 8 балів)	Практика (8 + 4 = 12 балів) 48% загальної оцінки блоку
	Закритий практичний тест (без варіантів відповіді)	1	4 бали (1 x 4 = 4 бали)	
	Разом	7	25 балів	100%

Підсумковий підрахунок балів виконується шляхом підсумовування отриманих балів за кожен блок тестових завдань дисциплін вступного іспиту.

Загальна оцінка вхідного іспиту ставиться за Болонською системою у відповідності до шкали ECTS та за національною шкалою.

У табл. 3 надана схема відповідності оцінки за болонською системою та національною шкалою оцінки знань.

Таблиця 3

Схема оцінки результатів вступного іспиту за болонською системою та національною шкалою оцінки

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка у балах	Оцінка за національною шкалою	Коментарі результатів вступного іспиту
A	90 - 100	5 (відмінно)	Іспит зданий успішно
B	81 - 89	4 (добре)	Іспит зданий успішно
C	75 - 80	4 (добре)	Іспит зданий успішно
D	65 - 74	3 (задовільно)	Іспит зданий
E	55 - 64	3 (задовільно)	Іспит зданий
FХ	30 - 54	2 (незадовільно)	Іспит не зданий
F	0 - 29	2 (незадовільно)	

Критерії оцінки.

Оцінка *“відмінно А”* (5 балів) виставляється тоді, коли абітурієнт дає вірні відповіді на теоретичні і практичні тестові завдання, показує не лише глибокі теоретичні знання і практичні навички, але і уміння самостійно робити висновки і узагальнення.

Оцінка *“добре В і С”* (4 бали) виставляється, коли знання абітурієнта задовольняють ті ж вимоги, що і до оцінки *“відмінно”*, але при відповіді на окремі тестові завдання допущені незначні помилки, які істотно не впливають на підсумковий результат. При цьому буква В передбачає, що таких помилок 1-2, а буква С – що таких помилок 3-4.

Оцінка *“задовільно Д і Е”* (3 бали), виставляється, якщо абітурієнт в основному виконав тестові завдання в об'ємі наданого білету, але не досить глибоко володіє матеріалом, його знання мають розрізнений, фрагментарний характер, абітурієнт допускає окремі грубі помилки, яких можна було б уникнути. При цьому буква Д передбачає, що грубих помилок 1-2, а буква Е – що таких помилок 3-4.

Оцінка *“незадовільно FХ і F”* (2 бали) виставляється тоді, коли абітурієнт не орієнтується в матеріалі тестових завдань дисципліни, дає невірні відповіді, має слабкі теоретичні знання і практичні навички. Причому букви FХ означає, що не менш, ніж 5 тестових завдань виконано на оцінку задовільно, буква F означає, що на задовільно виконані лише 1-4 тестові завдання, або вірних відповідей немає взагалі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

За блоком А - Обґрунтування господарчих рішень та оцінювання ризиків	
Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: Навч. Посібник. – К.: Центр навч.літ., 2003.-188с	Имеется в наличии в библиотеке ДГМА
Вітлінський В.В., Верчено П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод. Посіб. Для самост. Вивч. Диск. – К.: КНЕУ, 2000. – 292с.	
Методические указания к выполнению контрольных работ и изучению дисциплины «Обоснование хозяйственных решений и оценка рисков» для студентов заочного отделения специальности 7.050107 «Экономика предприятия»/ Сост.: Подгора Е.А., Дегтярева Ю.В., Шимко Е.В., Костенко Т.Д., Герасимов А.А., Ровенская В.В. – Краматорск: ДГМА, 2010. – с.	Имеется в электронном виде на кафедре ЭП
За блоком В - Проектний аналіз	
Рижиков В.С., Панков В.А., Підгора Є.О., Ровенська В.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К: Видавничий Дім „Слово”, 2004. – 272с.	Имеется в наличии в библиотеке ДГМА
Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навчальний посібник / Т. В. Майорова. – Київ : Центр навч. літ., 2004. – 376 с.	
Проектний аналіз : навч. посіб. / [В. С. Рижиков, М. М. Яковенко, О. В. Латишева та ін.]. – К. : ЦУЛ, 2007. – 384 с.	Имеется в электронном виде на кафедре ЭП
За блоком С - Планування і контроль на підприємствах	
Царев В.В. Внутрифирменное планирование.- СПб, 2002.- С.432-468.	Имеется в наличии в библиотеке ДГМА
Шепеленко Г.И. Экономика, организация и планирование на предприятиях.- Ростов-н/Д, 2003.- С.393-415.	
Шимко О.В., Рижиков В.С., Грибкова С.М., Шимко О.І., Щолокова Г.Л. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 296с.	Имеется в электронном виде и в библиотеке ДГМА

За блоком Д - Економіка і організація інноваційної діяльності	
Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник /Волков О.І., Денисенко М.П., Гречан А.П. та ін.; Під ред. проф. Волкова О.І., проф. Денисенка М.П. – К.: ВЦ «Професіонал», 2004. – 960 с. (базовий підручник).	Имеется в наличии в библиотеке ДГМА
Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: Павчальний посібник. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 400 с.	
Павленко І.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Павчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 204 с.	

Голова фахової атестаційної комісії
за спеціальністю «Економіка підприємства»

В.С.Рижиков